

HỢP TÁC ĐÀO TẠO - GIÁO DỤC GIỮA VIỆT NAM VÀ THÁI LAN TRONG THẬP NIÊN THỨ HAI CỦA THẾ KỈ XXI

NGUYỄN HỮU PHÚC*

Tóm tắt: Mối quan hệ ngoại giao giữa Việt Nam và Thái Lan đã phát triển hơn 45 năm kể từ khi thiết lập chính thức vào ngày 6/8/1976. Đến nay, Việt Nam và đất nước Chùa Vàng đã thúc đẩy mối quan hệ trên mọi lĩnh vực, ở mọi cấp độ với rất nhiều chuyến viếng thăm cấp cao lẫn nhau. Điềm lại chặng đường gần nửa thế kỉ qua, đặc biệt trong thập niên thứ hai của thế kỉ XXI, mối quan hệ hữu nghị truyền thống Việt Nam - Thái Lan đã không ngừng được củng cố và phát triển tốt đẹp, gặt hái được nhiều thành quả trên nhiều lĩnh vực. Trong đó, hợp tác đào tạo - giáo dục là một trong những hoạt động có tầm quan trọng và ảnh hưởng đến mối quan hệ giữa Việt Nam với Thái Lan. Đây được xem là yếu tố quan trọng thúc đẩy mối quan hệ Đối tác chiến lược tăng cường và đem lại nhiều lợi ích chung cho cả hai bên và khu vực Đông Nam Á.

Từ khóa: đào tạo, đối tác chiến lược tăng cường, giáo dục, Thái Lan, Việt Nam.

Mở đầu

Ngược dòng lịch sử, vào ngày 6/8/1976, Việt Nam và Thái Lan chính thức thiết lập quan hệ ngoại giao, tạo cơ sở và tiền đề quan trọng cho việc thúc đẩy mối quan hệ hữu nghị, hợp tác trên nhiều mặt giữa hai nước. Ngay sau khi thiết lập quan hệ ngoại giao, tháng 9/1978, Thủ tướng Phạm Văn Đồng thăm chính thức Thái Lan, hai nước ra thông cáo chung, tạo nền tảng cho quan hệ hợp tác lâu dài. Từ sau năm 1990 trở đi, Thái Lan bắt đầu có nhiều chuyến thăm

Việt Nam nhằm thắt chặt hơn nữa quan hệ với Việt Nam.

Trên cơ sở những bước đi vững chắc nói trên, quan hệ Việt Nam - Thái Lan trong hai thập niên đầu của thế kỉ XXI tiếp tục có những bước tiến vượt bậc. Năm 2004, Chính phủ hai nước đã tiến hành họp Nội các chung lần thứ nhất tại thành phố Đà Nẵng (Việt Nam) và tỉnh Nakhon Phanon (Thái Lan). Tại đây, hai bên đã thông qua Tuyên bố về khuôn khổ hợp tác chiến lược hai nước trong thập kỉ đầu của thế kỉ XXI cùng nhiều văn kiện, thỏa thuận hợp tác

* Nguyễn Hữu Phúc, Hội Khoa học Lịch sử tỉnh Thừa Thiên Huế

quan trọng khác. Trong năm 2012 và năm 2015, hai nước đã tiến hành họp Nội các chung lần thứ hai và lần thứ ba, tiếp tục tăng cường về chiều sâu trong quan hệ hợp tác giữa Việt Nam với Thái Lan và khẳng định thường xuyên duy trì, phát triển hiệu quả nhằm đưa quan hệ hai nước lên một tầm cao mới. Đây là cơ chế hợp tác song phương ở tầm vĩ mô do thủ tướng hai nước đồng chủ trì, đề ra các định hướng lớn trong quan hệ hữu nghị hợp tác giữa Việt Nam và Thái Lan. Có một sự kiện không thể không nhắc đến trong quan hệ hai nước là Việt Nam và Thái Lan đã trở thành Đối tác chiến lược tăng cường vào tháng 7/2015.

Cho đến nay, quan hệ hữu nghị và Đối tác chiến lược tăng cường Việt Nam-Thái Lan vẫn tiếp tục duy trì và ngày càng phát triển tích cực hơn. Hợp tác về đào tạo - giáo dục là một trong những lĩnh vực thu được nhiều thành quả to lớn. Đây cũng là lĩnh vực mà cả hai bên đều hết sức coi trọng và quyết tâm phát triển hơn nữa để thúc đẩy quan hệ Đối tác chiến lược tăng cường Việt Nam-Thái Lan ngày càng sâu rộng, hiệu quả trên cơ sở tôn trọng, hiểu biết lẫn nhau, đôi bên cùng có lợi. Trong bối cảnh chịu tác động của đại dịch Covid-19, hai bên cũng đã linh hoạt triển khai hiệu quả các cuộc tiếp xúc trực tuyến cấp cao và các cấp trong lĩnh vực hợp tác đào tạo - giáo dục.

1. Những nhân tố tác động đến sự hợp tác đào tạo - giáo dục Việt Nam - Thái Lan trong thập niên thứ hai của thế kỉ XXI

Thái Lan và Việt Nam là hai nước láng giềng gần gũi, uống chung dòng nước sông

Mekong và có nhiều điểm tương đồng về điều kiện tự nhiên, cơ sở kinh tế, văn hóa xã hội, đó cũng chính là những nhân tố quan trọng góp phần tạo nên sự gắn kết giữa hai bên. Trong lịch sử, mối quan hệ giữa Việt Nam và Thái Lan đã trải qua nhiều giai đoạn thăng trầm, lúc thì đối địch, lúc thì hữu hảo và nay là Đối tác chiến lược tăng cường.

Với hơn 45 năm từ khi chính thức được thiết lập quan hệ ngoại giao, hai nước đã khẳng định những bước tiến vững chắc trong quan hệ qua từng giai đoạn. Từ thời điểm ban đầu vào năm 1976 khi kí tuyên bố chung thiết lập quan hệ ngoại giao, đến những nỗ lực hợp tác từ cả hai phía, quan hệ Việt Nam - Thái Lan không ngừng được củng cố và phát triển mạnh mẽ trong khuôn khổ hợp tác song phương, đa phương. Bên cạnh đó, Việt Nam và Thái Lan cùng là thành viên của nhiều cơ chế hợp tác và tham gia tích cực trong các cơ chế hợp tác như Diễn đàn hợp tác kinh tế châu Á - Thái Bình Dương (APEC), Diễn đàn hợp tác Á - Âu (ASEM), cơ chế hợp tác Tiểu vùng Mekong mở rộng (GMS), Hành lang kinh tế Đông Tây (EWEC),...⁽¹⁾

Với những thành quả đạt được, năm 2013, Việt Nam và Thái Lan chính thức nâng cấp quan hệ lên tầm Đối tác chiến lược và trở thành hai nước đầu tiên thiết lập quan hệ đối tác chiến lược trong khu vực ASEAN. Đến năm 2014, hai nước thông qua “Chương trình hành động triển khai quan hệ Đối tác chiến lược giai đoạn 2014-2018” với 21 lĩnh vực hợp tác cần thúc đẩy, trong đó nhấn mạnh đến hợp tác đào tạo - giáo dục. Theo đó, cả Thái Lan và Việt Nam đã đa phương hóa, đa dạng hóa

các loại hình hợp tác, đẩy mạnh giáo dục đại học và nghiên cứu khoa học. Chính sự chú trọng đẩy mạnh hoạt động giao lưu giữa học sinh, sinh viên hai nước diễn ra dưới nhiều hình thức đã góp phần tăng cường thêm sự hiểu biết, tình hữu nghị giữa hai nước. Rõ ràng, trong bối cảnh mới, lợi ích thịnh vượng và nhu cầu hợp tác cùng phát triển của hai nước, là cơ sở để Việt Nam và Thái Lan tiếp tục xác định đào tạo - giáo dục là ưu tiên trong chiến lược hợp tác lâu dài.

Với phương châm Việt Nam là bạn, đối tác trách nhiệm, tin cậy trong cộng đồng quốc tế, Việt Nam chủ trương mở rộng quan hệ hợp tác trên nhiều lĩnh vực cả về song phương và đa phương với các nước và vùng lãnh thổ, trong đó ưu tiên cho việc phát triển quan hệ với các nước láng giềng và khu vực. Chiến lược phát triển giáo dục Việt Nam giai đoạn 2011-2020 đã nêu ra một số quan điểm: *“Đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa, xã hội hóa, dân chủ hóa, hội nhập quốc tế, thích hợp với nền kinh tế thị trường định hướng XHCN, gắn với phát triển khoa học và công nghệ... hội nhập quốc tế sâu rộng về giáo dục trên cơ sở bảo tồn và phát huy bản sắc dân tộc, giữ vững độc lập, tự chủ định hướng XHCN”*⁽²⁾. Trên tinh thần đó, hợp tác đào tạo - giáo dục giữa Việt Nam và Thái Lan trong giai đoạn này được tiến hành song song với thực hiện đường lối ngoại giao hòa bình, hợp tác và phát triển, chủ động hội nhập quốc tế.

Thái Lan cũng đang thực hiện nhiều chiến lược và biện pháp phát triển con người, trong đó có chương trình phát triển

nguồn nhân lực, cải thiện kỹ năng nghề nghiệp thông qua việc học lý thuyết kết hợp với thực hành, tăng cường hợp tác giữa các trường đại học, viện nghiên cứu và hàn lâm⁽³⁾. Trong chương trình “Phát triển nguồn nhân lực của thế kỷ 21” được phê chuẩn ngày 30/11/2017, Chính phủ Thái Lan đã đưa ra định hướng giáo dục nhằm theo đuổi phù hợp với Cộng đồng ASEAN dựa trên 3 trụ cột chính. Bộ Giáo dục và cơ quan liên quan đến các tổ chức giáo dục Đại học Thái Lan đưa ra chính sách và kế hoạch chiến lược hỗ trợ giáo dục với các nước trong ASEAN, trong đó có Việt Nam.

Mặt khác, khi đề xuất thành lập Cộng đồng ASEAN, giới lãnh đạo ASEAN ban đầu chủ yếu tập trung cho việc xây dựng 2 cộng đồng chính, gồm Cộng đồng An ninh - Chính trị và Cộng đồng Kinh tế, còn Cộng đồng Văn hóa - Xã hội về sau mới được xây dựng với đóng góp lớn từ Việt Nam và Thái Lan. Trên cơ sở phân tích tình hình thế giới và khu vực, nhất là các nhân tố tác động đến triển vọng phát triển của ASEAN trong 10 năm tới, mục tiêu của Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN tới năm 2025 cũng như lợi ích quốc gia và tính toán chiến lược của các nước thành viên⁽⁴⁾ đã được thảo luận trong nhiều phiên họp cấp cao. Để hướng một ASEAN cởi mở và thích ứng cũng như thúc đẩy sự tương tác giữa con người với con người trong và ngoài ASEAN, Chính phủ các nước ASEAN *“khuyến khích hợp tác khu vực trong lĩnh vực giáo dục, đào tạo, nghiên cứu và tăng cường vai trò của ASEAN trong mạng lưới nghiên cứu khu vực và toàn cầu”*⁽⁵⁾. Đây cũng chính là cơ sở để Việt Nam và Thái Lan đẩy mạnh

hơn nữa hợp tác đào tạo - giáo dục trong giai đoạn hiện tại và tương lai.

2. Một số thành tựu trong hợp tác đào tạo giáo dục Việt Nam - Thái Lan trong hai thập niên đầu thế kỉ XXI

Kể từ khi hai nước thiết lập quan hệ ngoại giao vào năm 1976 đến nay, quan hệ Việt Nam và Thái Lan đã phát triển tốt đẹp trên tất cả các lĩnh vực, trong đó nổi bật là về đào tạo - giáo dục. Trên cơ sở quan hệ chính trị, kinh tế - thương mại - đầu tư, quốc phòng tin cậy, gắn bó, quan hệ hợp tác giữa Việt Nam và Thái Lan trong các lĩnh vực đào - giáo dục, lao động được tiến hành trên cả giao lưu nhà nước và giao lưu nhân dân, đã đóng góp tích cực vào việc tăng cường hiểu biết và vun đắp thêm cho quan hệ hữu nghị truyền thống giữa hai nước.

Trong thập niên đầu của thế kỉ XXI, Việt Nam và Thái Lan đã tăng cường, mở rộng và chính thức hóa các hoạt động hợp tác trao đổi giảng viên và sinh viên giữa hai bên. Phát triển hoạt động liên doanh, liên kết trong việc tuyển sinh, đào tạo đại học cho sinh viên Thái Lan và Việt Nam. Phát triển một số dự án nghiên cứu nhằm tăng cường học tập và trao đổi kinh nghiệm lẫn nhau. Hai nước cũng đã tăng cường các chương trình hợp tác về giáo dục cũng như xúc tiến các chương trình xây dựng giáo dục chung giữa các trường đại học, phát triển cơ sở giáo dục, trao đổi giáo viên và sinh viên. Ở Thái Lan có những ngôi trường dạy tiếng Việt như Đại học Chulalongkorn, Đại học Thammasat, Đại học Khon Kaen, Đại học Chiang Mai,... Còn ở Việt Nam là những trường dạy tiếng

Thái như Đại học Hà Nội, Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Vinh,...

Ngày 8/6/2012, Việt Nam đã phê chuẩn Hiến chương AIT do Viện Công nghệ châu Á (AIT) của Thái Lan khởi xướng nhằm tạo cơ sở pháp lí cho việc hợp tác giáo dục - đào tạo giữa Việt Nam và Thái Lan trong thập niên thứ hai của thế kỉ XXI. Đến tháng 10/2012, trong Tuyên bố chung cuộc họp Nội các Việt Nam - Thái Lan lần thứ hai, hai bên tiếp tục nhất trí phát huy hiệu quả các lĩnh vực hợp tác giáo dục, thúc đẩy hợp tác giáo dục - đào tạo, trao đổi kinh nghiệm giảng dạy, giao lưu các đoàn học sinh, sinh viên, giáo viên; khuyến khích việc dạy tiếng Việt và tiếng Thái tại các trường học của mỗi nước⁽⁶⁾. Đến năm 2013, quan hệ Việt Nam và Thái Lan được thắt chặt hơn nữa khi được nâng lên thành quan hệ Đối tác chiến lược. Theo đó, Thái Lan khẳng định hỗ trợ tăng cường năng lực đào tạo và giảng dạy tiếng Thái tại một số trường Đại học và thực hiện các chương trình đào tạo ngắn hạn cho cán bộ Việt Nam; ủng hộ đề án thành lập Trung tâm ngôn ngữ và giáo dục Việt Nam tại Thái Lan và đề xuất thành lập Trung tâm nghiên cứu Thái Lan trong các trường đại học tại Việt Nam.

Cũng từ thời điểm này, hợp tác đào tạo - giáo dục giữa Việt Nam và Thái Lan đạt được nhiều thành tựu quan trọng trên nhiều lĩnh vực như:

Hợp tác về giảng dạy tiếng Việt và tiếng Thái

Hiện nay, Thái Lan đang hỗ trợ 5 trường đại học của Việt Nam dạy tiếng Thái, bao gồm: Trường Đại học Ngoại ngữ, Trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân

văn (Đại học Quốc gia Hà Nội), Trường Đại học Hà Nội, Trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn (Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh) và Đại học Đà Nẵng. Thông qua việc đẩy mạnh việc giảng dạy tiếng Thái tại Việt Nam, hai nước đã có nhiều dự án hợp tác giảng dạy tiếng Thái ở các trường Đại học Việt Nam, điều này góp phần thúc đẩy mối quan hệ và sự hiểu biết tốt đẹp giữa Việt Nam và Thái Lan.

Bên cạnh đó, Chính phủ Thái Lan còn thực hiện một số dự án như cung cấp một số học bổng đi học thạc sĩ tại Thái Lan dành cho những sinh viên xuất sắc. Hiện nay, Thái Lan đang đẩy mạnh các chương trình hợp tác với Bộ Giáo dục và Đào tạo Việt Nam, và tiếp tục duy trì cấp học bổng cho Việt Nam. Cơ quan Hợp tác quốc tế Thái Lan (TICA) phối hợp cùng với các trường Đại học, viện nghiên cứu ASEAN thông qua chương trình cấp học bổng bậc Thạc sĩ năm 2020 cho chương trình sau Đại học quốc tế Thái Lan (TIPP). Chương trình nhằm mục đích tạo điều kiện cho Thái Lan và các nước đối tác trao đổi kinh nghiệm cũng như thực tiễn, đóng góp vào sự phát triển bền vững của các quốc gia.

Thái Lan cũng đã thúc đẩy phát triển các trung tâm/khoa tiếng Việt tại Thái Lan, đặc biệt là Trung tâm Văn hóa và Ngôn ngữ Việt Nam tại trường Pathumthep Witthayakarn tại tỉnh Nong Khai và Trung tâm hữu nghị Nakhon Phanom, nhằm thúc đẩy học tập nghiên cứu ngôn ngữ và văn hóa Việt Nam tại Thái Lan⁽⁷⁾. Những chương trình giao lưu này rất hấp dẫn và bổ ích, giúp học sinh, sinh viên, thế hệ trẻ hai nước Việt Nam - Thái Lan nói riêng và các nước ASEAN nói chung hiểu hơn về

văn hóa, con người và truyền thống của nhau, góp phần tăng cường hơn nữa quan hệ hữu nghị tốt đẹp giữa hai nước láng giềng và trong cộng đồng ASEAN.

Nhằm xây dựng một đội ngũ cán bộ Việt Nam có khả năng sử dụng tiếng Thái và người Thái biết tiếng Việt, Bộ Giáo dục và Đào tạo hai nước cũng thống nhất mở các khóa bồi dưỡng về phương pháp giảng dạy tiếng Việt cho giáo viên người Thái Lan và người Việt Nam đang dạy tiếng Việt trong các trường học ở Thái Lan hoặc trong cộng đồng người Việt Nam tại Thái Lan. Ngoài ra, hai nước còn hợp tác tổ chức Chương trình giao lưu thanh niên luân phiên tại Thái Lan và Việt Nam từ năm 2010 đến nay.

Hợp tác giữa các cơ sở giáo dục hướng nghiệp Việt Nam - Thái Lan

Bước sang thập niên thứ hai của thế kỷ XXI, việc tăng cường thúc đẩy hợp tác trong các chương trình giáo dục và đào tạo hướng nghiệp, trao đổi giáo viên giữa các cơ sở giáo dục cũng đã được Việt Nam và Thái Lan càng được quan tâm hơn. Đây là nỗ lực hợp tác giữa hai nước nhằm nâng cao chất lượng của các nguồn lực lao động, đáp ứng cho thị trường ASEAN và giúp giải quyết tình trạng thiếu lao động lành nghề trong tương lai.

Ở Thái Lan, một trung tâm đào tạo nghề Thái Lan - Việt Nam cũng đã được thành lập tại Trường Cao đẳng nghề Nawamintharachini, nằm ở khu vực phía Đông Bắc tỉnh Mukdahan. Các trung tâm giáo dục hướng nghiệp này sẽ hỗ trợ việc quản lý dạy nghề ở cả Việt Nam và Thái Lan, cùng nhau nghiên cứu, phối hợp để

đưa ra các chương trình dạy nghề theo hệ cao đẳng, các khóa đào tạo ngắn hạn bằng Tiếng Thái và Tiếng Việt và các ngành nghề khác như nấu ăn (món Thái), sửa chữa xe máy, điện và điện tử. Tính đến năm 2020, có 500 sinh viên Đại học và gần 600 sinh viên đang học tại Viện kĩ thuật Châu Á. Bộ giáo dục Thái Lan trao đổi kinh nghiệm từ các doanh nghiệp Thái Lan đầu tư tại Việt Nam, và tiến hành tuyển chọn sinh viên Việt Nam thực tập tại Thái Lan, trao học bổng cho sinh viên, đồng thời nhận vào làm việc tại các công ty Thái Lan đang đầu tư kinh doanh tại Việt Nam⁽⁸⁾.

Hợp tác về nâng cao năng lực đào tạo

Các địa phương và các trường Đại học ở hai nước Việt Nam và Thái Lan đã và đang có nhiều dự án tiêu biểu về bồi dưỡng nâng cao năng lực đào tạo cán bộ giảng viên trong ngành giáo dục. Tháng 3/2014, Bộ giáo dục Thái Lan đã mời cán bộ, giảng viên của Việt Nam đến trao đổi tìm hiểu về ngôn ngữ và văn hóa Thái Lan; thông báo chương trình học bổng dành cho cán bộ, giảng viên; tổ chức các chương trình giao lưu học sinh, sinh viên; phối hợp chương trình bồi dưỡng phương pháp giảng dạy tiếng Việt cho giáo viên Thái Lan, và người Việt Nam tại Thái Lan đang dạy tiếng Việt trong các trường của Thái Lan. Năm 2014, Đại sứ Thái Lan và phu nhân của Thủ tướng Thái Lan Naraporn Chan o-cha cùng đoàn đại biểu cấp cao đến thăm Trường Đại học Hà Nội, trao tặng tài liệu và công cụ giảng dạy tiếng Thái cho nhà trường. Nhân dịp kỷ niệm 40 năm thiết lập quan hệ ngoại giao giữa Thái Lan - Việt Nam, năm 2016, hai nước phối hợp tổ chức hội thảo về giáo dục nhằm thúc đẩy quan hệ Thái

Lan - Việt Nam trong lĩnh vực học thuật do Viện nghiên cứu châu Á, Đại học Chulalongkorn là điều phối viên chính.

3. Một số hợp tác giáo dục giữa Đại học Huế với các trường Cao đẳng trên tỉnh Thừa Thiên Huế với các trường Đại học của Thái Lan

Hiện nay, các trường Đại học thành viên của Đại học Huế và các trường Cao đẳng trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế đang đẩy mạnh tăng cường các hoạt hợp tác giáo dục song phương với các trường Đại học Thái Lan. Các thành viên của Đại học Huế như trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Nông lâm, Đại học Khoa học Huế, Đại học Sư phạm, Đại học Y Dược, Đại học Nghệ thuật,... thường xuyên trao đổi các chương trình giáo dục với các trường Đại học Thái Lan.

Trường Đại học Sư phạm

Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế luôn quan tâm, mở rộng mối quan hệ hợp tác quốc tế với các trường Đại học của Thái Lan. Theo đó, Trường Đại học Sư phạm Huế cũng đã nỗ lực triển khai nhiều dự án như: kí kết biên bản ghi nhớ về hợp tác quốc tế, đồng tổ chức các hội nghị, hội thảo, tổ chức các lớp học thạc sĩ, trao đổi sinh viên,... Năm 2020, Trường Đại học Sư phạm Huế đã có quan hệ hợp tác với trên 10 trường đại học đối tác ở Thái Lan như Đại học Mahasarakham, Đại học Khon Kaen, Đại học Ubon Ratchathani,...

Bên cạnh đó, Trường Đại học Sư phạm Huế đã đưa nhiều đoàn viên chức, sinh viên sang giao lưu, trao đổi học tập tại Thái Lan, mỗi năm từ một đến hai đoàn cán bộ với số lượng khoảng 20 người. Chỉ

sau một năm trở thành Đối tác chiến lược Tăng cường, phía Trường Đại học Sư phạm Huế đã phối hợp với trường Đại học Mahasarakham, trường Đại học Taksin và một số trường đại học khác tổ chức Liên hoan kể chuyện quốc tế tại trường Đại học Mahasarakham (3/2016). Tháng 10/2016, Trường Đại học Sư phạm tổ chức chuyến đi tham quan, dự giờ tại trường Đại học Khon Kaen cho sinh viên hai khoa Giáo dục Tiểu học và Giáo dục Mầm non. Thông qua những chuyến đi này, sinh viên Việt Nam có cơ hội được giao lưu, học tập với các trường đại học của Thái Lan.

Trường Đại học Nông lâm

Trường Đại học Nông lâm cũng có nhiều dự án hợp tác với các trường Đại học Thái Lan để tăng cường trao đổi về lĩnh vực công nghệ, kỹ thuật hiện đại cũng những dự án kỹ thuật cao như chương trình tham quan học tập, nghiên cứu với Trường Đại học Công nghệ Sakon Nakhon Rajamangala (RMUTI) - đây là một trong những trường đại học lớn nhất phía Đông Bắc Vương quốc Thái Lan. Trong năm 2018, Đoàn trường Đại học Nông lâm cùng 16 sinh viên ưu tú thuộc các Khoa, Đoàn thanh niên, Hội sinh viên và các Câu lạc bộ - Đội, nhóm đã tham gia chương trình trao đổi sinh viên tại trường Đại học Công nghệ Rajamangala - Tawan Ok, Thái Lan. Đây là chương trình nằm trong khuôn khổ hợp tác quốc tế giữa trường Đại học Nông lâm Huế và trường Đại học Công nghệ Rajamangala - Tawan Ok, Thái Lan. Chương trình trao đổi sinh viên quốc tế giữa hai trường đã đạt được những thành công nhất định và để lại ấn tượng tốt đối với các cán bộ, nhân viên và sinh viên của hai bên.

Trường Đại học Kinh tế Huế

Trường Đại học Kinh tế Huế cũng là một trong những đối tác quan trọng đối với các trường Đại học Thái Lan. Trong năm 2013, Trường Đại học Kinh tế Huế do PGS.TS. Trần Văn Hòa, Phó Hiệu trưởng Nhà trường và TS. Jin Vibhatakalasa, Chủ tịch Đại học Chaopraya và Bà Darat Vibhatakalasa, Phó Chủ tịch Trường Cao đẳng nghề Viriyalainakhonsanwan - Thái Lan đã cùng ký kết biên bản ghi nhớ hợp tác, mở ra những cơ hội cho mối quan hệ hợp tác trong lĩnh vực đào tạo, nghiên cứu và trao đổi văn hóa, học thuật giữa hai trường. Buổi lễ ký kết đã diễn ra với sự chứng kiến của các cán bộ quản lý và giảng viên của hai trường. Ngoài ra, trường Đại học Kinh tế - Đại học Huế cũng đã kí kết Biên bản Hợp tác (MOU) với Đại học Kasetsart vào năm 2015, trong việc trao đổi sinh viên và các chương trình học thuật với khoa Kinh tế của trường Đại học Kasetsart. Việc kí kết này đã xác định được các nội dung hợp tác trong thời gian tới của hai trường như thời hạn và số lượng sinh viên được hỗ trợ, các nguồn kinh phí.

Đại học Ngoại ngữ

Trong khuôn khổ hợp tác, trao đổi giáo dục giữa trường Đại học Ngoại ngữ - Đại học Huế và các trường Đại học Thái Lan, vào ngày 10/6/2015, lễ ký kết biên bản ghi nhớ giữa Trường Đại học Ngoại ngữ - Đại học Huế với Trường Đại học Buriram Rajabhat đã được tổ chức tại Trường Đại học Ngoại ngữ, dưới sự chứng kiến của đại diện lãnh đạo của hai trường. Biên bản ghi nhớ giữa Trường Đại học Ngoại ngữ với Trường Đại học Buriram Rajabhat, xoay quanh những vấn đề sau:

Tiến tới thành lập trung tâm tiếng Việt Trường Đại học Buriram Rajabhat và trung tâm tiếng Thái tại Trường Đại học Ngoại ngữ, hợp tác trong đào tạo, trao đổi tín chỉ, trao đổi cán bộ giảng viên, sinh viên và hợp tác về nghiên cứu khoa học; cùng nhau hợp tác trong các lĩnh vực khác liên quan đến nghiên cứu và đào tạo ngoại ngữ⁹⁾. Ngoài ra, Trường Đại học Ngoại ngữ cũng đã phối hợp với Trường Phổ thông Mukdawitayanukul Thái Lan để đào tạo khóa học tập tiếng Việt ngắn hạn (thời gian từ ngày 30/3/2015 đến ngày 30/4/2015).

Trường Cao đẳng nghề Du lịch

Bên cạnh đó, các trường Cao đẳng trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế cũng rất năng động trong hợp tác giáo dục với các đối tác Thái Lan như trường Cao đẳng nghề Du lịch Thừa Thiên Huế. Nhà trường cũng đã có nhiều dự án hợp tác song phương với Đại học Ubon Rachathani Rajabhat để trao đổi nhân viên, giáo viên và các chương trình đào tạo giáo dục. Còn trong chương trình đào tạo Nghiệp vụ lễ hành, Quản trị lễ hành và Hướng dẫn du lịch thì Trường Cao đẳng nghề Du lịch đã tích cực hợp tác với Trường Đại học Pharankhon Si Ayutthaya Rajabhat trong đó, sinh viên có thể học liên thông lên Đại học Thái Lan trong khoảng thời gian từ 1,5 đến 2 năm.

Trường Cao đẳng Công nghiệp

Từ năm 2011, Trường Cao đẳng Công nghiệp Huế đã tích cực triển khai tìm kiếm đối tác, thảo luận và ký kết các Biên bản thỏa thuận với các cơ sở đào tạo các nước Thái Lan như Cao đẳng Nghề

Navamintrachinee Mukdaha, Đại học Chaopraya, Cao đẳng nghề Yasothon, Cao đẳng Bách khoa Si Phraya-Bangkok.. Trường cũng đã tổ chức đào tạo các lớp tiếng Thái phục vụ cho hoạt động hội nhập ASEAN, tổ chức các khóa đào tạo nghề ngắn hạn trong khuôn khổ hợp tác với các nước Việt Nam -Thái Lan, chuẩn bị các chương trình đào tạo nghề ngắn hạn (thực tập tại nhà máy, công ty), dài hạn (các chương trình đào tạo liên kết 2 nước, 3 nước) trong khuôn khổ hợp tác với các nước Việt Nam - Thái Lan, tổ chức các hoạt động thực tập, trao đổi giảng viên và sinh viên khuôn khổ hợp tác với Thái Lan. Trong 5 năm hoạt động (2014 - 2019), Trung tâm Đào tạo Nghề Việt Nam - Thái Lan, Trường Cao đẳng Công nghiệp Huế đã triển khai nhiều kết quả trên 2 nhánh hợp tác với Thái Lan: hợp tác với Tổng cục Dạy nghề Thái Lan và hợp tác với Đại học Chaopraya.

4. Một vài gợi ý hợp tác trong thời gian tới

Việc hai nước thiết lập quan hệ Đối tác chiến lược Tăng cường từ năm 2015 thể hiện mức độ tin cậy lẫn nhau về chính trị, an ninh và tính ổn định trong quan hệ song phương. Tuy nhiên, hợp tác giữa hai nước chưa thực sự ngang tầm chiến lược trên tất cả các mặt, từ kinh tế đến an ninh - quốc phòng, trong đó có giáo dục. Mặt khác, trong bối cảnh khủng hoảng của hệ thống quản trị toàn cầu và nổi lên các vấn đề an ninh, trong đó có nguồn nước sông Mekong và sự gia tăng căng thẳng ở Biển Đông cũng như xu hướng bảo hộ mậu dịch, cạnh tranh địa chính trị giữa

các nước lớn tại khu vực Đông Nam Á thì nhu cầu thúc đẩy quan hệ hữu nghị, hợp tác Việt Nam - Thái Lan cần được đẩy mạnh. Có thể khẳng định rằng, hợp tác đào tạo - giáo dục đóng một vai trò quan trọng trong phát triển nguồn nhân lực và là nhân tố thúc đẩy hoàn thành một phần của kế hoạch cải cách và phát triển giáo dục ở Việt Nam và Thái Lan hiện nay. Hợp tác giáo dục - đào tạo giữa hai nước còn có tác dụng thúc đẩy quan hệ trên lĩnh vực chính trị, ngoại giao, đây chính là nhân tố tích cực giảm thiểu những tác động của các cuộc khủng hoảng, đồng thời duy trì được sự phát triển kinh tế cũng như ổn định trật tự an ninh - xã hội. Do đó, cả hai nước cần đẩy mạnh nhiều chính sách hỗ trợ và tạo điều kiện cho sinh viên đến học tập tại Việt Nam và Thái Lan thông qua các dự án cấp học bổng, các chương trình giao lưu văn hóa, trao đổi học thuật. Hai nước tiếp tục duy trì và phát triển các hoạt động của Nhóm công tác chung trong khuôn khổ Bản ghi nhớ về hợp tác giáo dục giữa Bộ giáo dục Việt Nam và Bộ Giáo dục Thái Lan.

Giữa hai bên sẽ xây dựng các chương trình kết nghĩa các cơ sở giáo dục của Việt Nam và Đại học Thái Lan, đồng thời đề nghị phía Thái Lan xem xét khả năng đưa tiếng Việt vào dạy trong chương trình học như một ngôn ngữ trong trường học của Thái Lan. Cả hai phía xem xét khả năng thành lập thêm các Trung tâm Ngôn ngữ và Giáo dục Việt Nam tại Thái Lan và Trung tâm Nghiên cứu Thái Lan tại một số trường Đại học của Việt Nam, đặc biệt ở khu vực miền Trung của Việt Nam và Đông Bắc Thái Lan.

Bộ Giáo dục Việt Nam cần có các chương trình liên kết với một số trường đại học danh tiếng như Đại học Chulalongkorn, Kasetsart, Mahidol, Chiangmai, Khonkhen,... trong vấn đề đào tạo và nghiên cứu khoa học. Thông qua đó sẽ gắn kết trí tuệ của hai nước, góp phần đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng cao đối với công cuộc hiện đại hóa của Việt Nam và Thái Lan. Ngoài ra, hai nước phải đẩy mạnh tăng cường hợp tác giáo dục dưới hình thức dự án ngắn hạn và dài hạn, bao gồm tổ chức các hội thảo, đào tạo chung, tăng cường ký kết biên bản ghi nhớ MOU giữa các tổ chức, giáo dục đào tạo và trường Đại học giữa hai nước hay cung cấp các chương trình học bổng theo học lấy bằng cử nhân, thạc sĩ và tiến sĩ,...

Trong thời gian tới, Bộ Giáo dục và Đào tạo Việt Nam cần phải tổ chức thêm nhiều chương trình dạy tiếng Thái để phần nào đáp ứng nhu cầu đào tạo tiếng Thái của học sinh, sinh viên Việt Nam và góp phần cung cấp nguồn nhân lực cho các doanh nghiệp, công ty Thái Lan muốn triển khai hoạt động kinh doanh ở cả hai nước. Ngoài ra, các trường Đại học phía Bắc và Tây Bắc của Việt Nam nên chủ động tăng cường hợp tác đào tạo - giáo dục về ngôn ngữ phát triển văn hoá tộc người, phát triển nông lâm nghiệp và kinh tế bền vững vì Thái Lan đang có thế mạnh về các lĩnh vực này.

Kết luận

Sau hơn 45 năm thiết lập quan hệ ngoại giao, Việt Nam - Thái Lan đã nâng tầm lên thành quan hệ Đối tác Chiến lược tăng cường Việt Nam - Thái Lan. Sự hợp tác trên lĩnh vực đào tạo - giáo dục một cách

sâu rộng, hiệu quả và thực chất, phù hợp với lợi ích của nhân dân hai nước và là nền tảng vững chắc để quan hệ giữa hai nước ngày càng phát triển tốt đẹp. Chính những hoạt động hợp tác đào tạo - giáo dục đã tạo ra nhiều cơ hội cho Việt Nam và Thái Lan ngày càng thắt chặt quan hệ hữu nghị tốt đẹp giữa hai nước.

Nhìn lại thập niên thứ hai trong thế kỷ XXI, hợp tác đào tạo - giáo dục giữa Việt Nam và Thái Lan đã đạt được nhiều thành quả to lớn, hai nước có thêm sự hiểu biết về ngôn ngữ và văn hóa của nhau, cũng như tiếp thu những kinh nghiệm và phương pháp giáo dục tiên tiến. Các hoạt động hợp tác giáo dục đã tạo ra nhiều cơ hội cho giáo dục Việt Nam cũng như Thái Lan được hòa nhập với nền giáo dục hiện đại hơn trong Cộng đồng ASEAN. Đây chính là cơ sở để Việt Nam và Thái Lan tiếp tục hợp tác sâu rộng hơn nữa về đào tạo - giáo dục trong những năm tiếp theo./

CHÚ THÍCH

1. Tạ Quang Ngọc (2016), “Đối tác chiến lược và vai trò ngoại giao nhân dân trong quan hệ Việt Nam - Thái Lan”, in trong *Kỷ yếu Hội thảo khoa học: 40 năm quan hệ Việt Nam - Thái Lan (1976-2016)*, Huế, tr. 49.
2. “Chiến lược phát triển giáo dục 2011-2020: Hướng tới tầm cao mới”, <http://www.giaoduc.edu.vn/>, truy cập ngày 24/4/2022.
3. “Chính sách mới trong khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo ở Thái Lan”, <http://www.vista.gov.vn>, truy cập ngày 25/4/2022.
4. Luận Thùy Dương (2017), *Cộng đồng văn hóa - xã hội ASEAN Tầm nhìn tới năm 2025*, Nxb Chính trị quốc gia sự thật, Hà Nội, tr. 77.
5. Luận Thùy Dương (2017), *tlđđ*, tr.90.
6. “Tuyên bố chung Cuộc họp Nội các Việt Nam -

Thái Lan lần thứ hai”, <http://dangcongsan.vn>, truy cập ngày 20/5/2022.

7. Tuyên bố chung họp Nội các chung Việt Nam - Thái Lan lần thứ 3, trên trang Cổng thông tin điện tử Bộ Quốc phòng nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, <http://www.mod.gov.vn>, truy cập ngày 26/5/2022.
8. Pisit Amnuayngerntra, Nguyễn Hồng Quang (2020), “Hợp tác giáo dục Việt Nam - Thái Lan giai đoạn 2013-2020”, *Tạp chí Khoa học, Trường Đại học Thủ đô Hà Nội*, số 45, tr. 80.
9. Ký kết biên bản ghi nhớ với Đại học Buriram Rajabhat Thái Lan, <https://hucfl.edu.vn/vi/index.php/tin-tuc/ky-ket-bien-ban-ghi-nho-voi-dai-hoc-buriram-rajabhat-thai-lan>, truy cập ngày 27/5/2022.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Pisit Amnuayngerntra, Nguyễn Hồng Quang (2020), “Hợp tác giáo dục Việt Nam - Thái Lan giai đoạn 2013-2020”, *Tạp chí Khoa học, Trường Đại học Thủ đô Hà Nội*, số 45, trang 74-82.
2. Luận Thùy Dương (2017), *Cộng đồng văn hóa - xã hội ASEAN Tầm nhìn tới năm 2025*, Nxb Chính trị quốc gia sự thật, Hà Nội.
3. Tạ Quang Ngọc (2016), “Đối tác chiến lược và vai trò ngoại giao nhân dân trong quan hệ Việt Nam - Thái Lan”, in trong *Kỷ yếu Hội thảo khoa học: 40 năm quan hệ Việt Nam - Thái Lan (1976-2016)*, Huế.
4. Chiến lược phát triển giáo dục 2011-2020: Hướng tới tầm cao mới”, <http://www.giaoduc.edu.vn/>, truy cập ngày 24/4/2022.
5. “Chính sách mới trong khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo ở Thái Lan”, <http://www.vista.gov.vn>, truy cập ngày 25/4/2022.
6. Ký kết biên bản ghi nhớ với Đại học Buriram Rajabhat Thái Lan, <https://hucfl.edu.vn/vi/index.php/tin-tuc/ky-ket-bien-ban-ghi-nho-voi-dai-hoc-buriram-rajabhat-thai-lan>, truy cập ngày 27/5/2022.
7. Tuyên bố chung Cuộc họp Nội các Việt Nam - Thái Lan lần thứ hai”, <http://dangcongsan.vn/>, truy cập ngày 20/5/2022.
8. Tuyên bố chung họp Nội các chung Việt Nam - Thái Lan lần thứ 3, trên trang Cổng thông tin điện tử Bộ Quốc phòng nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, <http://www.mod.gov.vn>, truy cập ngày 26/5/2022.